

TRANSPORDIAMET

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee
Suur-Ameerika 1
15006, Tallinn, Harju maakond

Teie 12.04.2024 nr 1-15/24/1938

Meie 18.04.2024 nr 1.2-4/24/6410-2

**Vastus Transpordiameti vastu
esitatud nõuete kohta,
mille summa ületab 62 400 eurot
seisuga 31.12.2023 ja seisuga 20.04.2023**

Minule teadaolevalt on Transpordiametil seisuga 31.12.2023. a. pooleli järgmised kohtuvaidlused, millest võib tuleneda Transpordiametile nõue, mille suurus ületab 62 400 eurot:

1. Haldusasi nr 3-23-191

- 1.1. 26.01.2023 esitas Kim Allikas Tallinna Halduskohtule kaebuse Transpordiameti ning majandus- ja taristuministri kohustamiseks 3 Jõhvi-Tartu-Valga tee kinnistu omandamiseks ja 664,66 euro suuruse kahju hüvitamiseks või alternatiivselt 26 282,60 euro suuruse kahju hüvitamiseks ning Vabariigi Valitsuse 01.12.2022 korralduse nr 335 tühistamiseks ja riigiteede teehoiukava uuesti kinnitamiseks kohustamiseks.
Tallinna Halduskohus võttis kaebuse menetlusse osas, milles kaebaja taotleb Transpordiameti ning majandus- ja taristuministri kohustamist viima 2 kuu jooksul lõpuni 3 Jõhvi-Tartu-Valga tee kinnistu omandamine kohese hüvitise eest summas 734 524 eurot, millele lisandub KAHOS § 15 lg 3 kohane motivatsioonitasu ja täiendav tasu asjaajamisega kaasnevate kulude eest ja Eesti Vabariigilt õigusvastase viivitamisega tekitatud varalise kahju eest 664,66 euro suuruse hüvitise välja mõistmist või alternatiivselt Eesti Vabariigilt tekitatud varalise kahju eest 26 282,60 euro suuruse hüvitise välja mõistmist.
- 1.2. Tallinna Halduskohus jättis 20.06.2023. a. otsusega kaebuse täies ulatuses rahuldamata. Kim Allikas kaebas Tallinna Ringkonnakohtusse edasi. Mõlemad pooled on oma seisukohad esitanud, istungiaeg on 28.05.2024. a.
- 1.3. TRAMi juhtkond on nõuet arutanud ja on seisukohal, et riigil ei saa tulla kohustust kelleltki maad omandada, kui tal seda läbiajal vaja ei ole ning vaidlust tuleb edasi pidada.
- 1.4. On tõenäoline, et ringkonnakohtus ei muuda halduskohtu otsust ning kaebus jäetakse rahuldamata.

2. Tsiviilasi nr 2-21-16534

- 2.1. Krausberg Eesti OÜ hagiavaldus Transpordiameti vastu 1 954 560 euro nõudes.

2.2. Menetlus algas 18.11.2021. a., mil Krausberg Eesti OÜ esitas TRAM'i vastu hagiavalduse võlgnevuse ja lisanduvate viiviste väljamõistmiseks hagi hinnaga 1 954 560 eurot pluss viivised.

Esimene eelistung toimus 06.04.2022., mil kohus kuulas ära poolte sissejuhatavad seisukohad ja küsis osapoolte seisukohti kompromissi sõlmimise võimalikkusest. Ühtlasi andis kohus pooltele täiendavad tähtajad teise poole esitatud seisukohtadele vastamiseks. Seejärel läks asja menetlenud kohtunik pensionile ja asi määrati uuele kohtunikule. Teine eelistung toimus 15.02. Põhiistung koos tunnistajate ülekuulamisega on määratud 3.05.2024. a.

Hagi nõue on 1 954 560 eurot võlgnevuse katteks ja viivisvõlgnevus alates 19. oktoobrist 2021. a. arvestusega 0,2% põhinõudest kalendripäevas kuni põhinõude täitmiseni ning jätta menetluskulud Eesti Vabariigi kanda.

Vaidluse sisuks on riigihankemenetluse raames sõlmitud leping koristusteenuse tellimiseks. Riigihankelepingute alusel osutab Krausberg Eesti OÜ Transpordiametile koristusteenust TRAM'i mitmetes hoonetes ja hoonete esisel ala.

Riigihanke läbiviimise käigus küsis TRAM lisaks koristusteenuse hindadele, mis olid hanke tulemuste väljaselgitamise aluseks, ka lisateenuste hindasid, mida hankes vastavaks, edukaks ja parimaks pakkujaks tunnistamisel aluseks ei võetud: nt puude lõikamise või graniitkillustiku koristamise hinda parkimisplatsidelt. Need olid nõ vabatahtlikud teenused, mida TRAM ei pidanud tellima. Lisateenusena esitas Krausberg Eesti OÜ graniitkillustiku koristamise tasuna 100 eurot /m². TRAMi haldusosakond ei pannud seda hinda tähele ning tellis antud teenuse 16 000 m² graniitkillustiku kevadiseks koristamiseks. Seejärel esitas Krausberg Eesti OÜ TRAMile teate (mitte arve, kuna ei soovinud käibemaksu tasuda), et palun nüüd TRAMil tasuda 1,6 miljonit eurot selle 1,5 päevase töö eest.

TRAM vaidlustas antud hinna, misjärel toimusid poolte vahelised läbirääkimised, mille käigus pooled mõistlikule kokkuleppele ei jõudnud. Krausberg Eesti OÜ nõudis 160 000 euro maksmist töö eest, mille turuhind on ca 2500 eurot. Seetõttu esitas Krausberg Eesti OÜ TRAMi vastu hagiavalduse kohtusse.

2.3. TRAM on seisukohal, et sellise kahetsusväärse olukorra kaitseks on võlaõigusseaduses sätestatud hea usu ja mõistlikkuse printsiibid (VÕS § 6 ja 7), mistõttu ei pea me tõenäoliseks antud nõude rahuldamist kohtus.

2.4. Ka 62 400 eurot ületava summa väljamõistmine hageja kasuks tunduks Eesti õiguskorras ülemäärane ning annaks aluse tulevikus igasuguste pettuste ja kelmuste õigustamiseks. Siiski on vaidlus keeruline ja lõpptulemust raske ennustada. TRAM on valmis antud vaidluse lahendamiseks vaidlema kõigis kohtuastmetes.

3. Tsiviilasi nr 2-22-1241

3.1. OÜ Kemmerling, nüüd Ilves Haldus OÜ 01.02.2022. a. hagi Transpordiameti vastu lepingulise tasu nõudes summas 1 101 447,61 eurot.

Nõude sisu: põhinõue 636 674,92 eurot, pluss viivised summalt 636 674,92 eurot määras 0,2% päevas alates hagi kohtule esitamise päevast kuni kohtuotsuse tegemise hetkeni kindla summana ning sealt edasi määras 0,2% päevas kuni nõude täieliku rahuldamiseni.

Alternatiivselt mõista kostjalt hageja kasuks välja viivis summalt 636 674,92 eurot VÕS § 113 lg 1 ls-s 2 toodud määras alates hagi kohtule esitamise päevast kuni kohtuotsuse tegemise hetkeni kindla summana ning sealt edasi seadusjärgses määras kuni nõude täieliku rahuldamiseni; alternatiivselt eeltoodule tuvastada, et kostja 30.11.2021 ülesütlemisavaldused on tagajärjetud ning jätta kõik menetluskulud kostja kanda ning mõista need hageja kasuks välja.

Hageja ja kostja vahel oli riigihanke „Ajutiste välikäimlate rent ja hooldus“ (viitenumber 219513) tulemusena sõlmitud kaks töövõtulepingut välikäimlateenuse osutamiseks riigiteede parklates põhja ja lõuna piirkonnas. Töövõtulepingud sõlmiti tähtajalisena perioodiga 3 aastat ning need pidid kehtima 2023. aasta kevadeni.

30.11.2021 edastas Transpordiameti OÜ-le Ilves Haldus ülesütlemisavaldused eeltoodud lepingute lõpetamiseks. TRAM on seisukohal, et sõlmitud lepingute näol on tegemist rendilepingutega või alternatiivselt üürilepingutega, mistõttu oli tal õigus need lepingud VÕS § 341 ja VÕS § 322 lg 1 alusel igal ajal üles öelda.

OÜ Ilves Haldus nii ei arvanud ning esitas TRAMi vastu hagiavalduse tuginedes VÕS § 655 lg-le 1, mis sätestab, et tellija võib töövõtulepingu igal ajal üles öelda. Kuid kui tellija on töövõtulepingu üles öelnud, on töövõtjal õigus nõuda kokkulepitud tasu, millest on maha arvatud see, mille ta lepingu ülesütlemise tõttu kokku hoidis. Seega esitas OÜ Ilves Haldus TRAMi vastu nõude lepingu lõppemiseni jäänud tasunõude, millest on maha arvatud see, mille hageja kokku hoiab.

- 3.2. Vaidlus on endiselt Harju Maakohtu menetluses ja kohtuotsuse tegemise aeg ei ole teada. Pooled on esitanud erinevaid menetluskokkuleppeid ja hetkel ootame endiselt istungiaja määramist.
- 3.3. Juhtkond oli hagi esitamise ajal seisukohal, et sellele tuleb vastu vaielda. Ettevõtte ei saa omada õiguspärast eeldust saada lepingutasu kuni lepingu lõppemiseni ka juhul, kui tegemist on kehtvuslepinguga. Ettevõtte peab mõni kuu pärast talle kehtvuslepingu ülesütlemist leidma oma teenusele alternatiivsed kliendid ja lepingu lõpuni tasumisele kuulunud summa ei kuulu väljamaksmisele. Samuti peab vastu vaidlema suurele viivisnõudele.
- 3.4. On tõenäoline, et kohus mõistab hageja kasuks välja ennetähtaegselt üles öeldud riigihanketulepingu alusel välja maksmisele kuuluva summa (põhinõue + intressid), kuid selle suurust on raske ennustada. Nõue võib ületada 100 000 eurot.

4. Tsiviilasi nr 2-20-17283

- 4.1. Asfaldigrupp OÜ hagi summas 209 078,48 eurot õigussuhete tuvastamiseks ja rahaliste kohustuste täitmiseks.
Nõue tuleneb TRAMi poolt kolmest töövõtulepingust taganemisest.
- 4.2. Harju Maakohus tegi 11.07.2023 otsuse, millega jättis hagi täies ulatuses rahuldamata. Hageja kaebus otsuse edasi ja vaidlus on ringkonnakohtu menetluses. Istungiaega asja arutamiseks veel määratud ei ole. Eeldatav lahendi tegemise aeg võiks olla II poolaasta.
- 4.3. Juhtkond oli seisukohal, et nõue on alusetu ja sellele tuleb vastu vaielda.
- 4.4. Tõenäoliselt jätab kohus nõude rahuldamata.

5. Tsiviilasi 2-22-19477

- 5.1. AS YIT Eesti hagi Eesti Vabariigi Transpordiameti kaudu vastu 393 821,94 euro ja viiise nõudes.
AS YIT käsitleb Saustinõmme viadukti lahenduse muutmist lepingu muutmisenä (mitte lepingust tuleneva kohustuse täitmisenä) ning nõuab selle alusel täiendavat tasu. Transpordiamet on seisukohal, et Saustinõmme viadukti lahenduse muutmine oli AS YIT Eesti lepingust tulenev kohustus ja selle eest ei ole alust nõuda täiendavat tasu.
- 5.2. Viimane istung antud vaidluses toimus 09.02.2024 ning kohus teeb otsuse teatavaks 30.04.2024. a.
- 5.3. Juhtkonna seisukoht on, et nõudele tuleb lõpuni vastu vaielda.
- 5.4. Hindan, et pigem tuleb lahend Transpordiameti jaoks soodne. Ebasoodsa lahendi puhul on nõude suuruseks 393 821,94 eurot, hageja menetluskuludeks prognoosin 6000-8000 eurot.

6. Tsiviilasi nr 2-22-18903

- 6.1. Solita OY hagiavaldus TRAMi vastu rahalises nõudes summas 576 481,54 eurot + menetluskulud.
Nõue tuleneb tarkvaraarenduse lepingu täitmisest.
- 6.2. Menetlus on alles I kohtuastmes, kus toimub eelmenetlus ehk seisukohtade esitamine. Kuna nõue on suur, siis on tõenäoline, et üks pooltest vaidlustab ka I astme kohtulahendi.

Menetlus on endiselt eelmenetluse staadiumis. Järgmine istung asjas toimub 18.06.2024.
a.

6.3. Juhtkonna seisukoht oli, et nõue tuleb vaidlustada.

6.4. Lahendi eeldatavat aega on keeruline ennustada, kuna vaidlus käib rahaliselt suure nõude üle ja on sisuliselt keeruline. Võimalik on kompromissi sõlmimine, kuid see on praeguste asjaolude pinnalt pigem ebatõenäoline. Plaanis on taotleda kohtult kohtulikku ekspertiisi, mis selgitaks faktilisi asjaolusid.

Nõuded, mis on Transpordiameti vastu esitatud ajavahemikul 01.01.2024 kuni 19.04.2024 ja ületavad suuruselt 62 400 eurot

7. Tsiviilasi nr 2-22-18903

7.1. OÜ Reaalprojekt hagi Transpordiameti vastu võla ja viiviste nõudes summas 124 881 eurot.

Poolte vahel on 03.06.2021 sõlmitud projekteerimise leping nr 3.2-3/21/1697-1 „Riigitee 49 Imavere–Viljandi–Karksi-Nuia km 15,647-22,947 asuva Sagevere–Paaksima lõigu rekonstrueerimise põhiprojekti koostamine“. TRAM keeldus töö osa 8 vastuvõtmisest, sest see ei vastanud lepingutingimustele. Kuna Reaalprojekt ei kõrvaldanud puuduseid, siis taganesime lepingust ja esitasime leppetrahvi nõude.

OÜ Reaalprojekt sellega ei nõustunud ning esitas TRAMi vastu tsiviilhagi kohtusse.

7.2. Vaidlus on alles maakohtu eelmenetluse staadiumis. Menetluse kiirust on hetkel raske prognoosida.

7.3. Juhtkonna seisukoht on, et nõudele tuleb vaielda.

7.4. Hinnanguliselt tuleb TRAMi jaoks soodne lahend.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Victoria Kuuskemaa-Ivanov

juhataja

õigusosakond

Lisa: Juristi kinnituskiri TRAM-i kohtumenetluste kohta 2024. Välja mõistetavad summad ja kohtumenetluste tähtajad on hinnangulised ning võivad muutuda.

Karin Victoria Kuuskemaa-Ivanov

5052667, KarinVictoria.Kuuskemaa-Ivanov@transpordiamet.ee